

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

KNO.410.2.3.2025

Pan
Tomasz Kucharski
Burmistrz Dzielnicy Praga-Południe
m.st. Warszawy
ul. Grochowska 274, 03-841 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/020 – Realizacja prawa do nauki dla dzieci ukraińskich w polskich szkołach

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
tel. 48224445661, kno@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy ¹ ul. Grochowska 274, 03-841 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Kucharski, Burmistrz Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy, od 19 grudnia 2006 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Warunki organizacyjne do realizacji prawa do nauki przez dzieci uchodźców z Ukrainy 2. Warunki finansowe do realizacji prawa do nauki przez dzieci uchodźców z Ukrainy
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do zakończenia czynności kontrolnych
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
Kontrolerzy	1. Łukasz Salamon, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/24/2025 z 22 kwietnia 2025 r. 2. Małgorzata Kamieniecka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/25/2025 z 15 kwietnia 2025 r.

(akta kontroli str. 1-2)

---

¹ Dalej: Urząd Dzielnicy lub Dzielnica.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy w zakresie zapewnienia w latach 2022-2025 (do 30 czerwca) warunków organizacyjnych i finansowych do realizacji prawa do nauki przez uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy⁴.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W latach szkolnych 2022/2023–2024/2025 w szkołach podstawowych prowadzonych przez m.st. Warszawę na terenie Urzędu Dzielnicy obowiązek szkolny spełniało odpowiednio: 999, 832 oraz 822 uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy, a obowiązek nauki odpowiednio: 168, 184 oraz 219 uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy. Nauczyciele pracujący z dziećmi uchodźców z Ukrainy otrzymali wsparcie w doskonaleniu i doszkącaniu zawodowym. Uchwalane przez Radę m.st. Warszawy na lata 2022, 2023, 2024 oraz 2025, plany dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli były realizowane przez Dzielnicę z uwzględnieniem kierunków realizacji polityki oświatowej państwa, w tym zagadnień związanych z pracą z uczniem cudzoziemskim.

Prawidłowa realizacja zadań na rzecz pomocy uczniom – dzieciom uchodźców z Ukrainy umożliwiła zorganizowanie dla nich w szkołach prowadzonych przez m.st. Warszawę na terenie Dzielnicy w oddziałach przygotowawczych, dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego oraz zajęć wyrównawczych z przedmiotów nauczania. Zapewniono im dostęp do pomocy materialnej o charakterze socjalnym, zakupiono dla nich podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe. Ponadto w latach 2022-2025 (do 30 czerwca) zorganizowano bezpłatny transport do miejsca, w którym zapewnia się im kształcenie, wychowanie i opiekę w obrębie Dzielnicy, co było zgodne z art. 52 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁵.

W latach szkolnych 2021/2022–2024/2025 w szkołach nadzorowanych przez Urząd Dzielnicy zatrudniano osoby wspomagające naukę dzieci uchodźców z Ukrainy. Ponadto w latach szkolnych 2022/2023–2023/2024 na stanowisku pomocy nauczyciela dla cudzoziemców zatrudniano dodatkowe osoby poprzez Fundację Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej, w ramach programu „Cash for Work”.

W okresie objętym kontrolą Dzielnicę wykonywała zadania w zakresie kontrolowania spełniania obowiązku szkolnego przez dyrektorów szkół podstawowych, dla których ustalono obwody, a także kontrolowała spełnianie obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na terenie Dzielnicy. W każdym roku szkolnym (raz lub dwa razy w roku) dyrektorom publicznych szkół podstawowych na terenie Dzielnicy przekazywane były zestawienia dzieci zameldowanych na pobyt stały lub czasowy w obwodzie danej szkoły. Urząd

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Za uczniów uchodźców z Ukrainy uznano uczniów, którzy spełniają warunki określone w art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337) lub przebywający na terytorium Polski na podstawie innych ustaw i przybyli do Polski po 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy. Dalej: uczniowie-uchodźcy z Ukrainy.

⁵ Dz.U. z 2025 r. poz. 337 ze zm., dalej: ustaw o pomocy obywatelom Ukrainy.

Dzielnicy prowadził ewidencję spełniania obowiązku nauki przez młodzież zameldowaną na pobyt stały lub czasowy na terenie Dzielnicy. Ewidencja była aktualizowana w oparciu o pisemne informacje przekazywane przez dyrektorów szkół ponadpodstawowych. Prowadzona ewidencja, podobnie jak przekazywane dyrektorom szkół zestawienia dzieci zameldowanych w obwodzie szkoły, nie zawierała danych dotyczących obywatelstwa ani statusu pobytu na terytorium RP zameldowanego dziecka.

W okresie objętym kontrolą Urząd Dzielnicy zgodnie z § 15 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy⁶ prowadził ewidencję oświadczeń dotyczących dzieci uchodźców z Ukrainy przebywających na terenie Dzielnicy, pobierających naukę w przedszkolu lub szkole funkcjonujących w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W latach szkolnych 2021/2022–2024/2025 Dzielnicą nie tworzyła innych lokalizacji prowadzenia zajęć dla uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy. W szkołach nadzorowanych przez Urząd Dzielnicy w latach szkolnych 2021/2022–2024/2025 nie organizowano nauki języka i kultury Ukrainy. Organizacje pozarządowe ani inne podmioty nie zwracały się do Dzielnicy z wnioskiem o organizację takich zajęć. Ponadto nie organizowano również zajęć pozaszkolnych związanych z nauką języka i kultury ukraińskiej. Dzielnicą uczestniczyła natomiast w podejmowanych przez m.st. Warszawę inicjatywach skierowanych do uchodźców z Ukrainy w celu ich integracji z lokalną społecznością.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki organizacyjne do realizacji prawa do nauki przez dzieci uchodźców z Ukrainy

Opis stanu faktycznego

1.1. Urząd Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy na podstawie § 27c uchwały nr XLVI/1422/2008 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie przekazania dzielnicom m.st. Warszawy do wykonania niektórych zadań i kompetencji m.st. Warszawy⁸ w latach 2022-2025 (do dnia 30 czerwca) realizował powierzone zadania w zakresie oświaty i wychowania, w tym m.in.:

- wyrażał zgodę na zatrudnienie w szkole nauczyciela nie będącego obywatelem polskim;
- zapewniał dzieciom realizującym roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne oraz uczniom – w tym osobom z niepełnosprawnością – bezpłatnego transportu i opieki do przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i innych placówek oświatowych, a do ukończenia

⁶ Dz.U. 2023 r. poz. 2094, dalej: rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia obywateli Ukrainy.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 9485 z późn.zm., dalej: uchwała kompetencyjna.

- przez dziecko 7-lat także zwrotu kosztów przejazdu opiekuna dziecka środkami komunikacji publicznej – jeśli dowożenie zapewniają rodzice;
- sprawował nadzór nad działalnością przedszkoli, szkół lub placówek oświatowych;
  - zatwierdzał arkusze organizacji przedszkoli, szkół i placówek oświatowych zgodnie z zasadami organizacji ustalonymi przez Prezydenta m.st. Warszawy;
  - kontrolował przedszkola, szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez inne niż m.st. Warszawa osoby prawne i osoby fizyczne, dotowane w ramach środków ujętych w załączniku dzielnicy do budżetu m.st. Warszawy poprzez:
    - o sprawdzenie zgodności ze stanem faktycznym wykazywanej do dotacji liczby uczniów, na podstawie udostępnionej do wglądu przez organ prowadzący dokumentacji, w tym dokumentacji organizacyjnej, finansowej i dokumentacji przebiegu nauczania;
    - o kontrolowanie zgodności ze stanem faktycznym wykazywanej do dotacji liczby uczniów;
    - o kontrolowanie prawidłowości wykonywania dotacji;
  - wydawał decyzje administracyjne w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym w stosunku do:
    - o uczniów pobierających naukę w szkołach, ośrodkach i kolegiach, względem których m.st. Warszawa jest organem prowadzącym – ze względu na siedzibę szkoły, ośrodka lub kolegium znajdującą się na obszarze dzielnicy m.st. Warszawy;
    - o uczniów pobierających naukę w szkołach, ośrodkach i kolegiach, względem których m.st. Warszawa nie jest organem prowadzącym – ze względu na miejsce zamieszkania ucznia na obszarze dzielnicy m.st. Warszawy;
  - kontrolował spełnianie obowiązku nauki przez młodzież oraz prowadził ewidencję spełnienia obowiązku nauki przez młodzież.

(akta kontroli str. 29-100)

W okresie objętym kontrolą nadzorowi Dzielnicy podlegało 20 szkół podstawowych, siedem samodzielnych liceów ogólnokształcących oraz sześć zespołów szkół (w tym cztery zespoły, w skład których wchodziło liceum ogólnokształcące oraz technikum i dwa zespoły składające się z technikum i branżowej szkoły I stopnia). Dzielnicą nie prowadziła szkół podstawowych specjalnych, szkół podstawowych dla dorosłych, szkół branżowych II stopnia, szkół ogólnokształcących artystycznych ani szkół specjalnych przysposabiających do pracy ani szkół policealnych.

W latach szkolnych 2022/2023–2024/2025 w szkołach podstawowych prowadzonych przez m.st. Warszawę na terenie Dzielnicy obowiązek szkolny spełniało odpowiednio⁹: 999, 832 oraz 822 uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy, co stanowiło odpowiednio: 8,4%, 7,5% oraz 7% wszystkich uczniów

---

⁹ Według stanu na 30 września w kolejnych latach 2022–2024. Dane o liczbie uczniów z roku 2022 pochodzą z Systemu Informacji Oświatowej (dalej: SIO) i zostały udostępnione przez Ministerstwo Edukacji Narodowej (dalej: MEN) w odpowiedzi na pismo Najwyższej Izby Kontroli sygn. KNO.403.6.2024 w dniu 23 stycznia 2024 r., natomiast dane z lat 2023-2024 zostały przekazane przez jednostkę kontrolowaną i również pochodzą z SIO.

spełniających obowiązek szkolny w ww. szkołach¹⁰. W roku szkolnym 2021/2022 tj. przed wybuchem wojny w Ukrainie, w szkołach podstawowych na terenie Dzielnicy obowiązek szkolny spełniało 323 uczniów pochodzących z Ukrainy¹¹.

Obowiązek nauki w latach szkolnych 2022/2023–2024/2025 w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez m.st. Warszawę na terenie Dzielnicy spełniało odpowiednio¹²: 168, 184 oraz 219 uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy, co stanowiło odpowiednio: 2%, 2% oraz 2,6% wszystkich uczniów spełniających obowiązek nauki w ww. szkołach¹³. Uczniowie spełniali obowiązek nauki w liceach ogólnokształcących, technikach oraz szkołach branżowych I stopnia prowadzonych przez Dzielnicę. Uczniowie – dzieci uchodźców z Ukrainy spełniający obowiązek nauki w szkołach publicznych najczęściej wybierali liceum ogólnokształcące.

W latach szkolnych 2023/2024–2024/2025 licea ogólnokształcące wybierało odpowiednio: 40,8% oraz 46,1% uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy, technika odpowiednio: 30,4% oraz 26,5% uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy, natomiast szkoły branżowe I stopnia odpowiednio: 28,8% oraz 27,4% uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy.

W roku szkolnym 2021/2022, tj. przed wybuchem pełnoskalowej wojny w Ukrainie, w szkołach ponadpodstawowych na terenie Dzielnicy obowiązek nauki spełniało 187 uczniów pochodzących z Ukrainy¹⁴.

(akta kontroli str. 101-116, 189-291, 1343-1347)

1.2. W latach szkolnych 2021/2022–2024/2025 nie tworzono innych lokalizacji prowadzenia zajęć dla uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy. Wszyscy chętni byli przyjmowani do szkół podstawowych lub ponadpodstawowych, których prowadzenie powierzono Dzielnicę.

Po wybuchu wojny w Ukrainie, informacja o możliwości i zasadach kontynuowania edukacji dzieci i młodzieży z Ukrainy w Warszawie docierała do osób zainteresowanych poprzez nową podstronę w serwisie edukacja.um.warszawa.pl. Strona (również w wersji ukraińskiej) zawierała treści skierowane do:

- rodziców i uczniów – m.in. informacje o polskim systemie edukacyjnym, zasadach zapisów do szkół i przedszkoli, kontakty do koordynatorów, przewodnik szkolny w języku ukraińskim, oferta poradni psychologiczno-pedagogicznych, spis szkół prowadzących zdalną naukę rekomendowanych przez ukraińskie Ministerstwo Edukacji i Nauki;

---

¹⁰ Według stanu na dzień 30 września 2022 r., 30 września 2023 r oraz 30 września 2024 r. w szkołach podstawowych prowadzonych przez m.st. Warszawę w Dzielnicy obowiązek szkolny spełniało odpowiednio 11 847, 11 074 oraz 11 694 uczniów.

¹¹ Dane z bazy SIO, według stanu na dzień 15 czerwca 2025 r.

¹² Według stanu na 30 września 2024 r.

¹³ Według stanu na dzień 30 września 2022 r., 30 września 2023 r oraz 30 września 2024 r. w szkołach ponadpodstawowych prowadzonych przez m.st. Warszawę w Dzielnicy Praga Południe obowiązek nauki spełniało odpowiednio 8 346, 9 010 oraz 8 457 uczniów.

¹⁴ Dane z bazy SIO, według stanu na dzień 15 czerwca 2025 r.

- nauczycieli (również ukraińskich) – m.in. materiały w różnych wersjach językowych do pracy z dziećmi uchodźczymi i w traumie, z dziećmi w warszawskich szkołach i przedszkolach;
- osób goszczących rodziny z Ukrainy – m.in. niezbędnik do rozmowy, przydatne materiały, informacje o pomocy.

W związku z wybuchem wojny w każdej dzielnicy m.st. Warszawy został wyznaczony koordynator, którego zadaniem było skuteczne wsparcie rodziców w zapisaniu dzieci do szkół podstawowych, ponadpodstawowych i przedszkoli. Ponadto koordynatorzy udzielali informacji o systemie edukacji i pomocy. Zostali oni powołani również na rok szkolny 2024/2025.

(akta kontroli str. 290, 292-308, 872-933, 1320-1442)

1.3. W latach szkolnych 2021/2022–2024/2025 w publicznych szkołach podstawowych i ponadpodstawowych prowadzonych przez m. st. Warszawę na terenie Dzielnicy organizowano naukę uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy w oddziałach przygotowawczych. W kolejnych latach szkolnych z ww. okresu utworzono odpowiednio: dwa, dziewięć, dwa i dwa oddziały przygotowawcze w szkołach podstawowych oraz dwa, trzy, dwa i jeden oddział w szkołach ponadpodstawowych. Udział procentowy oddziałów przygotowawczych w latach szkolnych 2023/2024 oraz 2024/2025¹⁵ w stosunku do liczby wszystkich oddziałów, w których uczyli się uczniowie – dzieci uchodźców z Ukrainy wynosił odpowiednio: 0,6% i 0,6% dla szkół podstawowych oraz 2,3% i 1% dla szkół ponadpodstawowych.

W okresie objętym kontrolą w oddziałach przygotowawczych obowiązek szkolny spełniało odpowiednio: 26 i 39, a obowiązek nauki 2 i 16 uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy. Stanowiło to odpowiednio: 3,1% i 4,7% wszystkich uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy spełniających obowiązek szkolny w publicznych szkołach podstawowych oraz 1,9% i 7,3% wszystkich uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy spełniających obowiązek nauki w publicznych szkołach ponadpodstawowych prowadzonych na terenie Dzielnicy przez m.st. Warszawę.

W roku szkolnym 2021/2022, do 24 lutego 2022 r. oddziały przygotowawcze funkcjonowały na terenie m.st. Warszawy w pięciu publicznych szkołach podstawowych i dwóch liceach. Po wybuchu wojny w Ukrainie zorganizowano kolejnych 150 oddziałów. W bieżącym roku szkolnym, tj. 2024/2025 zorganizowano 22 oddziały przygotowawcze w 13 szkołach prowadzonych przez m.st. Warszawę.

(akta kontroli str.115-116, 292-308)

1.4. W latach szkolnych 2022/2023–2024/2025¹⁶ w publicznych szkołach podstawowych i ponadpodstawowych prowadzonych na terenie Dzielnicy przez m.st. Warszawę organizowano dodatkową bezpłatną naukę języka polskiego dla uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy. Dodatkowe zajęcia zorganizowane

---

¹⁵ Dane dotyczące liczby uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy zostały przekazane przez jednostkę kontrolowaną i pochodzą z aplikacji i-Arkusz - jednostka nie posiada danych archiwalnych dot. liczby uczniów z Ukrainy.

¹⁶ Kontrolowana jednostka nie dysponuje danymi z roku szkolnego 2021/2022.

zostały odpowiednio dla 428, 798 i 522 uczniów szkół podstawowych oraz dla 117, 255 i 135 uczniów szkół ponadpodstawowych – dzieci uchodźców z Ukrainy.

Ponadto uczniowie mogli uczestniczyć w zajęciach z języka polskiego organizowanych przez m.st. Warszawę. Z informacji przekazanych przez Biuro Edukacji m.st. Warszawy wynika, że przy wsparciu finansowym Funduszu UNICEF zlecono realizację zadania publicznego pod nazwą „Nauka języka polskiego” w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych. Celem zadania było prowadzenie działań wspomagających naukę języka polskiego dzieci i młodzieży - obywateli Ukrainy. W latach 2022-2023 wybrano oferty łącznie 26 organizacji pozarządowych, które spełniły kryteria formalne i merytoryczne zawarte w ogłoszeniach konkursowych¹⁷. Działania były prowadzone w formie szkoleń, warsztatów, spotkań, kursów nauki języka polskiego, dostosowanych do wieku, potrzeb i możliwości uczestników zadania. Zajęcia odbywały się w szkołach oraz w ramach działań pozaszkolnych, np. w placówkach wychowania pozaszkolnego, siedzibach organizacji, świetlicach, w miejscach aktywności lokalnej oraz na Uniwersytecie Warszawskim.

(akta kontroli str. 117-129, 292-436)

1.5. W latach szkolnych 2022/2023–2024/2025¹⁸ w publicznych szkołach podstawowych i ponadpodstawowych prowadzonych przez m. st. Warszawę na terenie Dzielnicy organizowano dla uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy zajęcia wyrównawcze w zakresie przedmiotów nauczania. W roku szkolnym 2022/2023 zajęcia takie zorganizowano w jednej szkole podstawowej, w roku szkolnym 2023/2024 w dwóch szkołach podstawowych i w jednej szkole ponadpodstawowej, a w roku szkolnym 2024/2025 w dwóch szkołach podstawowych i w dwóch szkołach ponadpodstawowych. Z ww. zajęć w kolejnych latach szkolnych korzystało odpowiednio:

- w roku szkolnym 2022/2023 – 21 uczniów szkół podstawowych – dzieci uchodźców z Ukrainy;
- w roku szkolnym 2023/2024 – 37 uczniów szkół podstawowych oraz 27 uczniów szkół ponadpodstawowych – dzieci uchodźców z Ukrainy;
- roku szkolnym 2024/2025 – 41 uczniów szkół podstawowych oraz 3 uczniów szkół ponadpodstawowych – dzieci uchodźców z Ukrainy.

Ponadto na zlecenie m.st. Warszawy, w ramach otwartego konkursu ofert „Wspólnie się uczymy!”, od stycznia do marca oraz od czerwca do grudnia 2023 r.

---

¹⁷ Tj. „Varia” Fundacja Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego, Fundacja „Nasz Wybór”, Fundacja „Edukacja z Wartościami”, Fundacja „La Fontaine”, Fundacja Cup of Polish, Fundacja Inna Przestrzeń, Fundacja Language Levels, Fundacja Pomocy Psychologicznej i Edukacji Społecznej RAZEM, Fundacja Rozwoju Kinematografii, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego PRO HUMANUM, Stowarzyszenie Na Rzecz Wsparcia i Rozwoju Dziecka i Rodziny SIMUL, Stowarzyszenie Wieś w Mieście, Towarzystwo Przyjaciół I SŁO, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju i Pomocy „Q Zmianom”, Fundacja „Samodzielność od kuchni”, Fundacja Edukacji i Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Grom, Stowarzyszenie Na Całe Życie, Stowarzyszenie Vox Humana, Ukraińskie Centrum Edukacji, Stowarzyszenie Geografów Polskich i Przyjaciół Geografii, Fundacja Zachód Wschód Wsparcie, Stowarzyszenie „Serduszko dla Dzieci”, Fundacja „Lubi mi się”, Fundacja Projekt Walizka, fundacja „Hereditas”.

¹⁸ Kontrolowana jednostka nie dysponuje danymi z roku szkolnego 2021/2022.

organizacje pozarządowe prowadziły wspólne zajęcia wyrównawcze dla dzieci i młodzieży z Ukrainy oraz ich warszawskich kolegów i koleżanek.

(akta kontroli str. 117-129)

1.6. W szkołach nadzorowanych przez Dzielnicę w latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 nie organizowano nauki języka i kultury Ukrainy. W ww. okresie organizacje pozarządowe ani inne podmioty nie zwracały się do organu prowadzącego z wnioskiem o organizację takich zajęć. Nie organizowano również zajęć pozaszkolnych związanych z nauką języka i kultury ukraińskiej.

M.st. Warszawa podejmowało natomiast inicjatywny skierowane do uchodźców z Ukrainy w celu ich integracji z lokalną społecznością. Z inicjatywy m.st. Warszawy, przy wsparciu finansowym Funduszu UNICEF podjęto m.in. następujące działania:

- w placówkach wychowania pozaszkolnego stworzono miejsca dla młodzieży ukraińskiej, która mogła uczestniczyć w zajęciach wspólnie z polskimi rówieśnikami;
- w Stołecznym Centrum Edukacji Kulturalnej prowadzone były dla młodzieży zajęcia z zakresu edukacji kulturalnej;
- w Warszawskim Centrum Sportu Młodzieżowego „Agrykola” młodzież miała możliwość udziału w warsztatach kulinarnych oraz zajęciach sportowych;
- w Pałacu Młodzieży dzieci rozwijały swoje zainteresowania i uzdolnienia na zajęciach, warsztatach, uczestnicząc w bieżących programach organizowanych przez Placówkę.

Z informacji pozyskanych od Biura Edukacji m.st. Warszawy wynika, że od maja 2022 r. do końca roku szkolnego 2023/2024 m.st. Warszawa realizowało projekt „Mobilny psycholog z językiem ukraińskim”¹⁹, a od 14 czerwca 2022 r. przy ul. Towarowej 25a działało Centrum Edukacji i Rozwoju²⁰. W ww. placówce przygotowano 120 miejsc do nauki zdalnej w ukraińskim systemie edukacji wyposażonych w komputery i słuchawki oraz ze wsparciem nauczyciela.

---

¹⁹ W ramach projektu szkoły i przedszkola mogły zgłaszać potrzebę wsparcia psychologicznego w przypadku trudności adaptacyjnych, konfliktów lub innych sytuacji wymagających interwencji specjalistycznej. Do szkoły lub przedszkola wysyłany był zespół specjalistów posługujących się językiem ukraińskim i na miejscu świadczył jednorazowe lub dłuższe formy wsparcia. Działania finansowano ze środków Fundacji Bloomberga oraz dzięki Funduszowi UNICEF.

²⁰ Centrum powstało przy współpracy m.st. Warszawy, Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci UNICEF i Alior Banku. CEiR był placówką przeznaczoną specjalnie dla uchodźczych dzieci i ich rodzin. Jednak poza ofertą wsparcia skierowaną bezpośrednio do osób z Ukrainy, realizowane były zajęcia integracyjne dla społeczności ukraińskiej i polskiej. Dzięki organizacjom pozarządowymi prowadzone były zajęcia edukacyjne i wychowawcze, projekty integracyjne i społeczne. Codziennie Centrum odwiedzało ok. 100 dzieci, które spędzały tam czas na nauce oraz zabawie. CEiR zapewniało pomoc psychologiczną dla dzieci i ich rodziców, warsztaty kulinarne, plastyczne, techniczne, ogrodnicze, ekologiczne, promujące zdrowy tryb życia, konkursy i quizy, mini kino, eksperymenty naukowe, zajęcia z informatyki i ekonomii, zajęcia z samoobrony, pierwszej pomocy oraz ogólnorozwojowe ćwiczenia dla dzieci, młodzieży i ich opiekunów, spacer edukacyjny po Warszawie z elementami gry miejskiej oraz nauki języka angielskiego. W Centrum funkcjonowały klubiki dla dzieci oferujące animacje i warsztaty kreatywne. Z całej oferty Centrum Edukacji i Rozwoju skorzystało łącznie 27 tys. dzieci i ich rodziców. Dalej: CEiR.

Ponadto prowadzony był punkt informacyjny, w którym można było zapoznać się z ofertą edukacyjną Warszawy oraz zapisać dziecko na zajęcia.

Biuro Edukacji m.st. Warszawy wskazało jednocześnie, że od 15 maja 2025 r. uczniowie warszawskich szkół pochodzenia ukraińskiego i ich rodzice mogą skorzystać z konsultacji dotyczących wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej prowadzonych w Centrum Doradztwa Zawodowego i Warszawskim Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń²¹. Spotkania te prowadzone są w języku ukraińskim i rosyjskim.

(akta kontroli str. 292-308)

1.7. Dzielnica realizowała inicjatywy ogólnomiejskie, wspierające uczniów z Ukrainy, m.in. organizując półkolonie przeznaczone dla dzieci uchodźców z Ukrainy. W ramach powyższych działań w 2022 r. dzieci ukraińskie włączone zostały w Warszawską Akcję „Lato/Zima w Mieście” organizowaną od 2004 roku przez m.st. Warszawę dla warszawskich uczniów i uczennic w czasie ferii zimowych i wakacji letnich. Dzięki zawartemu porozumieniu z Funduszem Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci – UNICEF, który dofinansował akcję „Wspólne lato w Warszawie” oraz „Wspólna Warszawska Zima”, polscy i ukraińscy uczniowie mogli wspólnie korzystać z opieki i atrakcyjnych zajęć w szkołach. Udział w Akcji w latach 2022-2023 był bezpłatny dla dzieci uchodźczych, przybyłych do Polski po 24 lutego 2022 r. w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie. Z akcji „Wspólne lato w Warszawie 2022” i „Wspólna Warszawska Zima 2023” skorzystało łącznie ponad 3 000 dzieci ukraińskich.

(akta kontroli str. 292-308)

W 2022 roku Miasto sfinansowało (w ramach współpracy z Funduszem UNICEF) organizację półkolonii dla młodzieży z Ukrainy na terenie Warszawy oraz organizację wypoczynku letniego wyjazdowego (obozów i kolonii) dla dzieci i młodzieży z Ukrainy. Organizacje pozarządowe, które otrzymały środki na ten cel, przygotowały ofertę wypoczynku zarówno dla grup ukraińskich, jak i grup mieszanych polsko-ukraińskich. Dzieci, które nie mogły uczestniczyć w zajęciach samodzielnie, uczestniczyły w jednodniowych wycieczkach, weekendowych rajdach, spacerach varsavianistycznych i innych zajęciach wspólnie ze swoimi rodzicami bądź opiekunami i rodzinami polskimi.

(akta kontroli str. 292-436)

1.8. W latach szkolnych 2021/2022–2024/2025 w szkołach nadzorowanych przez Dzielnicę zatrudniano osoby wspomagające naukę dzieci uchodźców z Ukrainy. W roku szkolnym 2021/2022 w 18 szkołach podstawowych zatrudnione były osoby na stanowisku pomocy nauczyciela dla cudzoziemców²². W roku szkolnym 2022/2023 oraz 2024/2025 w szkołach podlegających nadzorowi Dzielnicy zatrudniono odpowiednio dwie oraz jedną osobę na ww. stanowisku. W roku szkolnym 2024/2025 w jednej ze szkół ponadpodstawowych

---

²¹ Dalej: WCIES.

²² Tj. 36 osób.

wyrażono zgodę na zatrudnienie asystenta międzykulturowego w oddziale przygotowawczym.

(akta kontroli str. 117-129)

W latach szkolnych 2021/2022–2024/2025 (do kwietnia 2025 r.) w związku z zatrudnieniem ww. osób w szkołach prowadzonych przez Dzielnicę wydatkowano odpowiednio: 661,6 tys. zł, 134,4 tys. 98,1 tys. zł oraz 44,5 tys. zł. Ponadto w latach szkolnych 2022/2023–2023/2024 na stanowisku pomocy nauczyciela dla cudzoziemców zatrudniano dodatkowe osoby poprzez Fundację Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej²³, w ramach programu „Cash for Work”²⁴.

Z informacji przekazanych przez Biuro Edukacji m.st. Warszawy wynika, że w 2022 r. zostało podpisane porozumienie²⁵ pomiędzy Miastem a PCPM w skutek czego ponad 200 ukraińskich nauczycieli zostało zatrudnionych w stołecznych szkołach i przedszkolach jako pomoc nauczyciela dla dzieci cudzoziemskich. W okresie od kwietnia do czerwca 2022 r. w Warszawie zatrudnionych było 204 asystentów (w tym 18 w Dzielnicy Praga – Południe), w wakacje 2022 r. – 185 asystentów (w tym 22 w Dzielnicy Praga – Południe), w roku szkolnym 2022/2023 – 300 osób (w tym 31 Dzielnicy Praga – Południe), a w roku szkolnym 2023/2024 – 105 osób (w tym 15 Dzielnicy Praga – Południe).

(akta kontroli str. 302-303, 363-305, 370-371)

1.9. W latach szkolnych 2021/2022–2024/2025 w szkołach prowadzonych przez m.st. Warszawę na terenie Dzielnicy zatrudniano na stanowiskach nauczycieli osoby będące obywatelami Ukrainy. W kolejnych latach szkolnych z ww. okresu w szkołach podstawowych było zatrudnionych odpowiednio: 7, 14, 20 oraz 21 nauczycieli – obywateli Ukrainy, natomiast w szkołach ponadpodstawowych w latach szkolnych 2023/2024 oraz 2024/2025 było zatrudnionych dwóch nauczycieli – obywateli Ukrainy.

(akta kontroli str. 122-132)

W latach 2022-2025 Rada m.st. Warszawy uchwałała plany dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli. Zgodnie z treścią uchwał z podjętych na kolejne lata²⁶, środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na

²³ Dalej: PCPM.

²⁴ Program zatrudnienia interwencyjnego.

²⁵ Celem programu było również usamodzielnienie osób z Ukrainy i umożliwienie im pracy zgodnie z kwalifikacjami i wykształceniem. Fundacja PCPM wypłaciła im wynagrodzenie oraz pokryła koszty podatków, składek i zapewniła ubezpieczenie (w ramach podpisywanych indywidualnie umów zleceń między PCPM a asystentami). Dyrektor przedszkola lub szkoły był odpowiedzialny za ustalenie zadań dla pracownika i nadzór nad jego codzienną pracą. Program interwencyjnego zatrudniania nauczycieli z Ukrainy przewidziany był na okres trzech miesięcy. Władze Warszawy wraz z Polskim Centrum Pomocy Międzynarodowej podjęły decyzję o jego kontynuacji podczas miejskiej akcji „Lato w Mieście” i tzw. dyżurów wakacyjnych w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych. Biuro Edukacji dzięki wsparciu Urzędu Pracy zorganizowało również webinary dla osób zatrudnionych w ramach projektu poświęcone poszukiwaniu pracy, świadczeniach z których może skorzystać osoba bezrobotna lub poszukująca pracy, w tym sfinansowania przez UP nostryfikacji dyplomu. Udział w projekcie nie wiązał się z żadnymi kosztami dla szkół i placówek oświatowych oraz Urzędu m.st. Warszawy.

²⁶ Uchwały podjęto odpowiednio w dniach 9 grudnia 2021 r., 8 grudnia 2022 r., 11 stycznia 2024 r., 20 lutego 2025 r.

wynagrodzenia osobowe nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela²⁷, wyodrębnione w budżecie m.st. Warszawy, miały być przeznaczone na organizację różnych form doskonalenia nauczycieli, z uwzględnieniem priorytetów uwzględniających m.in. kierunki polityki oświatowej państwa. Dzielnica wykonywała zadania²⁸ w zakresie realizacji ww. planów doskonalenia nauczycieli, w tym w szczególności w zakresie:

- planowania kwot w załączniku dzielnicowym planu finansowego, w dziale 801 – oświata i wychowanie w rozdziale 80146 - doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli oraz w dziale 854 - edukacyjna opieka wychowawcza, w rozdziale 85446 - doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli;
- powoływania Zespołów ds. oceny formalnej wniosków nauczycieli przedszkoli, szkół i placówek oświatowych, których prowadzenie powierzono Dzielnicy o dofinansowanie opłat za kształcenie oraz warunków i trybu przyznawania dofinansowania;
- przyznawania dofinansowania opłat za kształcenie nauczycielom przedszkoli, szkół i placówek oświatowych pozostających pod nadzorem Dzielnicy;
- przekazywania do Dzielnicowego Biura Finansów Oświaty dla Dzielnicy Praga-Południe²⁹ środków na realizację wypłat oraz zestawienia nauczycieli, którym Zarząd Dzielnicy przyznał dofinansowanie opłat za kształcenie;
- informowania dyrektorów odpowiednich szkół i placówek oświatowych o przyznanym dofinansowaniu;
- przekazywania do Biura Edukacji m.st. Warszawy³⁰ zestawień wykorzystanych w Dzielnicy środków na doskonalenie nauczycieli (poprzez system ankietowy Biura Edukacji³¹).

Łączne kwoty wydatkowanych środków na doskonalenia zawodowe nauczycieli w latach 2022-2024 wyniosły odpowiednio: 190,4 tys. zł, 187,1 tys. zł, 232,5 tys. zł. W 2025 r. nie wydatkowano jeszcze środków na ten cel.

(akta kontroli str. 29-100, 280-288)

1.10. Dzielnica podejmowała działania w zakresie doskonalenia nauczycieli w pracy z uczniami z Ukrainy, współpracując w tym zakresie w szczególności z dyrektorami szkół, Warszawskim Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych i Szkoleń³² oraz Biurem Edukacji. Biuro Edukacji we współpracy z WCIES

---

²⁷ Dz.U. z 2024 r. poz. 986 ze zm., dalej: karta nauczyciela.

²⁸ Na podstawie § 6 ust. 1 pkt 5 lit. a i § 45 pkt 2 Statutu Dzielnicy Praga-Południe Miasta Stołecznego Warszawy stanowiącego załącznik nr 6 do Uchwały Nr LXX/2182/2010 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie nadania statutów dzielnicom Miasta Stołecznego Warszawy (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2018 r. poz. 8814 oraz z 2019 r. poz. 13139), § 8 ust. 1 pkt 1 Uchwały Nr XLVI/1422/2008 Rady m.st. Warszawy z 18 grudnia 2008 r. w sprawie przekazania dzielnicom m.st. Warszawy do wykonania niektórych zadań i kompetencji m.st. Warszawy (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2016 r. poz. 6725) oraz corocznych zarządzeń Prezydenta m.st. Warszawy.

²⁹ Dalej: DBFO.

³⁰ Dalej: Biuro Edukacji.

³¹ <https://ankietybe.um.warszawa.pl/>.

³² Dalej: WCIES.

przygotowało ofertę różnych form doskonalenia zawodowego, m.in. kursy, szkolenia i warsztaty z zakresu pracy z uczniem cudzoziemskim. Biuro Edukacji zorganizowało ponadto dwie edycje studiów podyplomowych „Metodyka nauczania języka polskiego jako obcego i jako drugiego” we współpracy z Akademią Finansów i Biznesu Vistula. Dla nauczycieli studia były bezpłatne, w 100% finansowane przez m.st. Warszawę. Skorzystało z nich 48 nauczycieli, w tym trzech nauczycieli ze szkół podstawowych z terenu Dzielnicy.

W ramach WCIES działał Punkt kontaktowy oraz Zespół ds. nauczania dzieci cudzoziemskich. Doradczyni metodyczna w zakresie języka polskiego jako obcego udzielała konsultacji zarówno indywidualnych jak i grupowych oraz prowadziła szkolenia rad pedagogicznych i zajęcia warsztatowe. W związku z sytuacją migracyjną, w celu wsparcia nauczycieli oraz rodziców dzieci z Ukrainy w ramach WCIES został powołany również konsultant ds. edukacji uczniów z doświadczeniem migracji.

(akta kontroli str. 292-436)

1.11. W okresie objętym kontrolą, w każdym roku szkolnym, dyrektorom publicznych szkół podstawowych na terenie Dzielnicy przekazywane były zestawienia dzieci zameldowanych na pobyt stały lub czasowy w obwodzie danej szkoły, w kolejnych latach szkolnych 2021/2022-2024/2025:

- w dniach 27 sierpnia 2021 r. oraz 15 lutego 2022 r.;
- w dniach 9-10 listopada 2022 r. oraz w dniu 24 stycznia 2023 r.;
- w dniu 23 października 2023 r.;
- w dniu 22 października 2024 r.

W przekazywanych raportach nie było danych dotyczących obywatelstwa ani statusu pobytu na terytorium RP zameldowanego dziecka.

(akta kontroli str. 130-184)

W odniesieniu do częstotliwości oraz dat przekazana ww. raportów dyrektorom szkół podstawowych, Naczelnik Wydziału Oświaty dla Dzielnicy Praga – Południe³³, Pani Aleksandra Wilska wyjaśniła, że przekazywanie danych w październiku lub listopadzie było działaniem optymalnym, ponieważ na tym etapie dane były możliwie najbardziej kompletne i aktualne, w związku z czym mogły stanowić dla dyrektorów szkół podstawę do podejmowania decyzji organizacyjnych, w szczególności w zakresie prawidłowego ustaleniu planu naboru na kolejny rok. Wydział Oświaty i Wychowania Dzielnicy prowadził ponadto ewidencję spełniania obowiązku nauki przez młodzież zameldowaną na pobyt stały lub czasowy na terenie Dzielnicy. Ewidencja była aktualizowana w oparciu o pisemne informacje przekazywane przez dyrektorów szkół ponadpodstawowych. Prowadzona ewidencja nie zawierała danych dotyczących obywatelstwa ani statusu pobytu na terytorium RP zameldowanego dziecka.

(akta kontroli str. 372-376, 377-378)

1.12. W latach 2022-2025 nie było przypadków występowania przez Dzielnicę do rodziców dzieci – uchodźców z Ukrainy z żądaniem przekazania informacji o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko. Z informacji przekazanych

---

³³ Dalej: Wydział Oświaty i Wychowania.

przez Biuro Edukacji m.st. Warszawy w 2022 roku Zastępca Prezydenta m.st. Warszawy wniosła do Ministra Edukacji i Nauki o wykorzystanie Systemu Informacji Oświatowej do weryfikacji spełniania obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego oraz obowiązku nauki. Dostęp do tych danych, od 1 września 2023 roku otrzymali dyrektorzy szkół. Dyrektorzy szkół podstawowych otrzymali również dostęp do informacji o przyjęciu dzieci zamieszkałych w obwodzie szkoły do klasy pierwszej do szkół spoza obwodu, dostępnych w systemie elektronicznym wspomagającym proces rekrutacji do klas pierwszych w m.st. Warszawie.

(akta kontroli str. 133, 292-436)

Wydział Oświaty i Wychowania prowadził ewidencję oświadczeń dotyczących dzieci uchodźców z Ukrainy przebywających na terenie Dzielnicy, pobierających naukę w przedszkolu lub szkole funkcjonujących w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W latach szkolnych 2021/2022-2024/2025 do Urzędu Dzielnicy wpłynęło 16 takich oświadczeń, przy czym 12 dotyczyło obowiązku szkolnego³⁴, a cztery obowiązku nauki. Oświadczenia te nie były wykorzystywane przez Wydział Oświaty i Wychowania do aktualizacji ewidencji spełniania obowiązku nauki prowadzonej przez Dzielnicę. Wynikające z treści oświadczeń informacje dotyczące zwolnienia dzieci z obowiązku szkolnego na terenie RP nie były przekazywane dyrektorom szkół, w obwodzie których mieszkali ww. uczniowie.

Pani Aleksandra Wilska - Naczelnik Wydziału Oświaty i Wychowania wyjaśniła, że zarówno ewidencja spełniania obowiązku nauki, jak i zestawienia dzieci zameldowanych w obwodach szkół podstawowych nie uwzględniały informacji o uczniach z Ukrainy, których opiekunowie prawni zadeklarowali kontynuację nauki w ukraińskim systemie edukacji z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość, ponieważ złożenie przez rodziców oświadczeń o kontynuacji nauki w ukraińskim systemie oświaty – w ocenie Wydziału Oświaty i Wychowania – nie stanowiło podstawy do wykreślenia dziecka z rejestru dzieci zameldowanych w obwodzie szkoły. Nie było ponadto narzędzi prawnych ani technicznych pozwalających na sprawdzenie czy dziecko rzeczywiście realizuje obowiązek nauki w tym trybie. W związku z powyższym dane o uczniach z tych oświadczeń były odnotowane w dokumentacji pomocniczej wydziału.

(akta kontroli str. 130-184, 372-374, 379-382, 1314-1319)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy w zakresie zapewnienia warunków organizacyjnych do realizacji prawa do nauki przez dzieci – uchodźców z Ukrainy oraz podejmowane przez Dzielnicę zadania w zakresie kontrolowania spełnienia obowiązku szkolnego przez dyrektorów szkół podstawowych, a także kontrolowania spełnienia obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na terenie Dzielnicy. Ponadto działania podejmowane przez Dzielnicę w zakresie ewidencji oświadczeń

---

³⁴ W tym w odniesieniu do trojga dzieci oświadczenia były składane dwukrotnie – w 2022 i w 2023 r.

dotyczących dzieci uchodźców z Ukrainy pobierających naukę w przedszkolu lub szkole funkcjonujących w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W latach 2022-2025 (do 30 czerwca) Dzielnica, zgodnie z § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe³⁵, w planach dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli uwzględniała kierunki realizacji polityki oświatowej państwa, w tym zagadnienia związane z pracą z uczniem cudzoziemskim.

OBSZAR 2. Warunki finansowe do realizacji prawa do nauki przez dzieci uchodźców z Ukrainy

Opis stanu faktycznego

2.1. Z informacji przekazanej przez Biuro Edukacji m.st. Warszawy³⁶ wynika, że Miasto wydzieliło rachunek bankowy do gromadzenia środków z Funduszu Pomocy, o którym mowa w art. 14 ust. 14 ustaw o pomocy obywatelom Ukrainy.

(akta kontroli str. 347-362)

Miasto w planie finansowym dla rachunku dochodów pochodzących ze środków z Funduszu Pomocy zaplanowało odpowiednio:

- w 2022 r. dochody w kwocie 434 990 tys. zł, z tego m.in.: w dziale 852 – Pomoc społeczna – 34 117 tys. zł, a w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza – 352 tys. zł. Zrealizowane dochody ogółem wyniosły 440 097 tys. zł., co stanowiło 101,2% ogółu zaplanowanych dochodów. Zrealizowane w dziale 852 dochody wniosły 34 117 tys. zł³⁷ zaś w dziale 854 zrealizowano 352 tys. zł³⁸;
- w 2023 r. dochody w kwocie 323 983 tys. zł, z tego m.in.: w dziale 801 – Oświata i wychowanie w wysokości 1 525 tys. zł, w dziale 852 – 4 833 tys. zł, a w dziale 854 – 693 tys. zł. Zrealizowane dochody ogółem wyniosły 340 150 tys. zł³⁹ i były niższe o 99 947 tys. zł w stosunku do roku 2022; Zrealizowane w dziale 801 dochody wniosły 1 337 tys. zł, co stanowiło 87,8% ogółem zrealizowanych dochodów w tym dziale;
- w 2024 r. dochody w kwocie 271 205 tys. zł, z tego m.in.: w dziale 852 – 3 377 tys. zł, a w dziale 854 – 491 tys. zł. Zrealizowane dochody ogółem wyniosły 290 117 tys. zł⁴⁰ i były niższe o 50 033 tys. zł w stosunku do roku 2023; Zrealizowane w dziale 852 dochody wniosły 3 377 tys. zł zaś w dziale 854 dochody wyniosły 491 tys. zł;
- w 2025 r. (stan na dzień 31 marca) dochody w kwocie 50 602 tys. zł, z tego m.in.: w dziale 852 – 1 018 tys. zł. Zrealizowane dochody na dzień 31 marca

³⁵ Dz.U. z 2023 r. poz. 2628, dalej: rozporządzenie w sprawie dofinansowania doszkolenia zawodowego nauczycieli.

³⁶ Pismo znak: BE-ZKO.0644.49.2025.JMI (4.JMI.BE-ZKO) z dnia 16 maja 2025 r.

³⁷ Tj. 7,8% ogółu zaplanowanych dochodów w 2022 r.

³⁸ Tj. 0,1% ogółu zaplanowanych dochodów w 2022 r.

³⁹ Tj. 105 % ogółu zaplanowanych dochodów w 2023 r.

⁴⁰ Tj. 107% ogółu zaplanowanych dochodów w 2024 r.

wyniosły 69 973 tys. zł, co stanowiło 138,3% ogółu zaplanowanych dochodów w 2025 r.

(akta kontroli str. 185-194, 292-293, 341-362, 366-369)

Miasto w latach 2022-2025 (do 31 marca) w ramach środków Funduszu Pomocy wydatkowało łącznie 1 101 141 tys. zł, z czego m.in.:

- w 2022 r. zrealizowane wydatki ogółem wyniosły 426 333 tys. zł, co stanowiło 98% ogółu zaplanowanych na ten rok wydatków. Zrealizowane wydatki w dziale 801 wyniosły ogółem 117 693 tys. zł⁴¹, w dziale 852 – 34 025 tys. zł⁴² zaś w dziale 854 wydatki zrealizowano w kwocie 517 tys. zł⁴³;
- w 2023 r. zrealizowane wydatki ogółem wyniosły 333 209 tys. zł i były niższe o 93 124 tys. zł w stosunku do roku 2022. Zrealizowane wydatki w dziale 801 wyniosły ogółem 196 149 tys. zł⁴⁴, w dziale 852 – 4 806 tys. zł⁴⁵ zaś w dziale 854 wydatki zrealizowano w kwocie 1 984 tys. zł⁴⁶;
- w 2024 r. zrealizowane wydatki ogółem wyniosły 289 312 tys. zł i były niższe o 43 897 tys. zł w stosunku do 2023 r. Zrealizowane wydatki w dziale 801 wyniosły ogółem 207 212 tys. zł⁴⁷, w dziale 852 – 3 487 tys. zł⁴⁸ zaś w dziale 854 wydatki zrealizowano w kwocie 2 690 tys. zł⁴⁹;
- w 2025 r. (do 31 marca) zrealizowane wydatki ogółem wyniosły 52 287 tys. zł. Zrealizowane wydatki w dziale 801 wyniosły ogółem 44 565 tys. zł⁵⁰, w dziale 852 – 817 tys. zł⁵¹ zaś w dziale 854 wydatki zrealizowano w kwocie 324 tys. zł⁵².

(akta kontroli str. 185-194, 292-293, 341-362, 366-369)

2.2. Urząd Dzielnicy w ramach środków pochodzących z Funduszu Pomocy w latach 2022-2025 (do 31 marca) na zadania związane z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy zaplanował odpowiednio:

- w 2022 r. środki finansowe w łącznej kwocie 10 465 tys. zł, z czego 929 tys. zł na dotacje na uczniów – uchodźców z Ukrainy uczęszczających do szkół i przedszkoli niepublicznych oraz 9 536 tys. zł w ramach dotacji na uczniów – uchodźców z Ukrainy uczęszczających do szkół publicznych;
- w 2023 r. środki finansowe w łącznej kwocie 18 259,5 tys. zł i były wyższe o 7 794,5 tys. zł w stosunku do 2022 r. W ramach dotacji dla szkół i przedszkoli niepublicznych zaplanowano 2 833,9 tys. zł, zaś dla szkół publicznych 15 425,6 tys. zł;
- w 2024 r. środki finansowe w łącznej kwocie 20 181,1 tys. zł i były wyższe o 1 921,6 tys. zł w stosunku do 2023 r. W ramach dotacji dla szkół

---

⁴¹ Tj. 27,6% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2022 r.

⁴² Tj. 8% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2022 r.

⁴³ Tj. 0,1% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2022 r.

⁴⁴ Tj. 58,9% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2023 r.

⁴⁵ Tj. 1,4% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2023 r.

⁴⁶ Tj. 0,6% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2023 r.

⁴⁷ Tj. 71,6% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2024 r.

⁴⁸ Tj. 1,2% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2024 r.

⁴⁹ Tj. 0,9% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2024 r.

⁵⁰ Tj. 85,2% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2025 r.

⁵¹ Tj. 1,7% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2025 r.

⁵² Tj. 0,6% ogółu wydatków poniesionych przez Miasto w 2025 r.

- i przedszkoli niepublicznych zaplanowano 3 150,3 tys. zł zaś dla szkół publicznych 17 030,8 tys. zł;
- w 2025 r. (do 31 marca) środki finansowe w łącznej kwocie 5 207,4 tys. zł. W ramach dotacji dla szkół i przedszkoli niepublicznych 1 182,9 tys. zł zaś dla szkół publicznych 4 024,5 tys. zł.

(akra kontroli str. 195-208, 363-371, 1349-1350)

W latach 2022-2025 (stan na dzień 25 kwietnia) Urząd Dzielnicy na dodatkowe zadania oświatowe związane z kształceniem (dział: 801) dzieci – uchodźców z Ukrainy, z Funduszu Pomocy wydatkował odpowiednio: w 2022 r. – 10 464,9 tys. zł⁵³; w 2023 r. – 18 175,1 tys. zł⁵⁴; w 2024 r. – 20 166,1 tys. zł⁵⁵ oraz w 2025 r. – 5 201 tys. zł⁵⁶. Na wydatki związane z wychowaniem (dział: 854) tych uczniów w latach 2022-2025 poniesiono ogółem 18,6 tys. zł, z czego: w 2024 r. – 15 tys. zł oraz w 2025 r. – 3,6 tys. zł. Łącznie Urząd Dzielnicy wydatkował 54 025,7 tys. zł, co stanowiło 99,8% planowanych środków w ramach Funduszu Pomocy.

(akta kontroli str. 187-194, 363-371, 1349-1350)

2.3. W 2023 r. Urząd Dzielnicy – za pośrednictwem Biura Edukacji m.st. Warszawy – złożył do Wojewody Mazowieckiego zgodnie z art. 50b ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy 23 wnioski⁵⁷ o środki finansowe na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla 865 uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy. Wszystkie wnioski rozpatrzone zostały pozytywnie. Na powyższy cel przeznaczono ogółem 164,7 tys. zł. Otrzymane środki zostały wykorzystane w 77,5% i rozliczone przez Urząd Dzielnicy w terminie. Naczelnik Wydziału Oświaty i Wychowania dla Dzielnicy Praga-Południe wyjaśniła, że wnioski składane przez szkoły po raz pierwszy zawierają dane z prognozowaną liczbą uczniów i wnioski te brane są pod uwagę przy wypłacie I transzy dotacji. Dodała również, że we wrześniu, organ prowadzący/dyrektor szkoły ma obowiązek zaktualizować liczbę uczniów. Jeśli liczba uczniów ulegnie zmniejszeniu, składany jest kolejny wniosek, natomiast nadpłaconą dotacją musi być zwrócona w ciągu pięciu dni od daty złożenia aktualizacji.

(akta kontroli str. 383-506, 1290-1313)

2.4. Na mocy uchwały nr XXIX/918/2008 Rady m.st. Warszawy z dnia 17 kwietnia 2008 roku w sprawie nadania statutów ośrodkom pomocy społecznej m.st. Warszawy, określono zakres działalności Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy⁵⁸, w tym realizację zadań własnych miasta, m.in. w zakresie dożywiania dzieci.

Dodatkowo, OPS UD Praga-Południe, na podstawie Uchwały nr XXXIV/1024/2020 Rady m.st. Warszawy z dnia 30 lipca 2020 roku w sprawie upoważnienia

⁵³ Tj. 99,9% zaplanowanych w 2022 r. środków finansowych w dziale 801.

⁵⁴ Tj. 99,5% zaplanowanych w 2023 r. środków finansowych w dziale 801.

⁵⁵ Tj. 100% zaplanowanych w 2024 r. środków finansowych w dziale 801.

⁵⁶ Tj. 99,9% zaplanowanych w 2025 r. środków finansowych w dziale 801.

⁵⁷ Tj. 20 wniosków szkół podstawowych publicznych oraz trzy wnioski szkół podstawowych niepublicznych.

⁵⁸ Dalej: OPS UD Praga-Południe.

dyrektorów ośrodków pomocy społecznej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym, realizuje zadania w zakresie prowadzenia postępowań administracyjnych oraz wydawania decyzji dotyczących pomocy materialnej. Zakres i formy tej pomocy zostały uregulowane w uchwale nr XLIX/1309/2005 Rady m.st. Warszawy z dnia 21 kwietnia 2005 roku w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta stołecznego Warszawy. W oparciu o tę uchwałę, OPS UD Praga-Południe prowadzi postępowania i wydaje decyzje w zakresie przyznania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w formie zasiłków szkolnych i stypendiów szkolnych.

(akta kontroli str. 383-387, 507-728)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora OPS UD Praga-Południe wynika, że OPS UD Praga-Południe w latach 2022-2025 objął pomocą łącznie 766 uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy na kwotę 156,6 tys. zł⁵⁹. W ramach udzielonej pomocy OPS UD Praga-Południe w: 2022 r. wydatkował 114,9 tys. zł (co stanowiło 73,4% ogółu wydatkowanych środków), w 2023 r. – 28,4 tys. zł (co stanowiło 18,1% ogółu wydatkowanych środków), w 2024 r. – 12,4 tys. zł (co stanowiło 7,9% ogółu wydatkowanych środków) i w 2025 r. (do 31 marca) - 0,9 tys. zł (co stanowiło 0,6% ogółu wydatkowanych środków).

(akta kontroli str. 507-728)

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁶⁰ do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. dożywianie dzieci. W ramach realizacji tego zadania w latach 2022-2025 (do 31 marca) OPS UD Praga-Południe podejmowała następujące działania:

- w 2022 rok na zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole/zasiłek celowy na posiłek dla dzieci i młodzieży w szkole wydatkowano 113,5 tys. zł dla 679 uczniów – uchodźców z Ukrainy, zaś na stypendia szkolne w rok szkolnym 2022/2023 dla siedmiu uczniów – uchodźców z Ukrainy wydatkowano łącznie 1,4 tys. zł;
- w 2023 roku na zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole/zasiłek celowy na posiłek dla dzieci i młodzieży w szkole wydatkowano 18,6 tys. zł dla 50 uczniów – uchodźców z Ukrainy, zaś na stypendia szkolne w roku szkolny 2023/2024 dla 10 uczniów – uchodźców z Ukrainy wydatkowano łącznie 9,8 tys. zł;
- w 2024 roku na zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole/zasiłek celowy na posiłek dla dzieci i młodzieży w szkole wydatkowano 8,7 tys. zł dla 14 uczniów – uchodźców z Ukrainy, zaś na stypendia szkolne w roku szkolnym 2024/2025 dla jednego ucznia – uchodźcy z Ukrainy wydatkowano 3,6 tys. zł;

---

⁵⁹ Stan na dzień 31 marca 2025 r.

⁶⁰ Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm., dalej: ustawa o pomocy społecznej.

- w 2025 roku⁶¹ na zapewnienie jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole/zasiłek celowy na posiłek dla dzieci i młodzieży w szkole wydatkowano łącznie 0,9 tys. zł dla pięciu uczniów – uchodźców z Ukrainy.

(akta kontroli str. 507-728)

2.5. Urząd Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy realizował obowiązek wynikający z art. 39 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe⁶² w zakresie zapewnienia bezpłatnego transportu uczniów. W ramach zorganizowanego przez Urząd bezpłatnego transportu nie wyróżniało się dzieci uchodźców z Ukrainy. Ponadto Urząd Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy nie prowadził odrębnej ewidencji uwzględniającej pochodzenie uczniów ani ich statusu uchodźców. Ponadto zgodnie z zarządzeniem nr 972/2022 Prezydenta m.st. Warszawy w sprawie ulgowych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez m.st. Warszawę dla młodzieży z Ukrainy wyrażono zgodę na przejazdy ze zniżką 50% środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez m.st. Warszawę dla młodzieży z Ukrainy w wieku od 17 roku życia do 30 września roku kalendarzowego, w którym kończą 21 rok życia. Przejazdy ze zniżką obowiązywały odpowiednio do 30 września 2022 r.⁶³, 30 września 2023 r.⁶⁴, 31 grudnia 2023 r.⁶⁵ oraz do dnia 30 czerwca 2024 r.⁶⁶.

(akta kontroli str. 383-387, 389-400, 936-937)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Dzielnicy Praga-Południe m.st. Warszawy w zakresie zapewnienia warunków finansowych do realizacji prawa do nauki przez dzieci – uchodźców z Ukrainy. Dzielnicą rzetelnie realizując zadania z zakresu wsparcia uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy wykorzystwała, wynikającą z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, możliwość pozyskania środków finansowych na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych dla uczniów – dzieci uchodźców z Ukrainy. Niewykorzystaną na ten cel kwotę terminowo zwrócono na rachunek bankowy Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy. Zgodnie z przepisami ustawy o systemie oświaty zorganizowano również udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla tych uczniów. Stworzono im również możliwość korzystania z bezpłatnego transportu do szkoły.

⁶¹ Stan na dzień 31 marca 2025 r.

⁶² Dz.U. z 2024 r. poz. 737 ze zm., dalej: prawo oświatowe.

⁶³ Tj. Zarządzenie nr 972/2022 Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 7 czerwca 2022 r. w sprawie ulgowych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez m.st. Warszawę dla młodzieży z Ukrainy.

⁶⁴ Tj. Zarządzenie nr 1515/2022 Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 29 września 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ulgowych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez m.st. Warszawę dla młodzieży Ukrainy.

⁶⁵ Tj. Zarządzenie nr 1523/2023 Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 29 września 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ulgowych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez m.st. Warszawę dla młodzieży Ukrainy.

⁶⁶ Tj. Zarządzenie nr 1847/2023 Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 28 grudnia 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ulgowych przejazdów środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez m.st. Warszawę dla młodzieży Ukrainy.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 7 lipca 2025 r.

Kontrolerzy

Łukasz Salamon

Główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

/podpis/

Małgorzata Kamieniecka
Specjalista kontroli państwowej

/-/

/podpis/

Najwyższa Izba Kontroli

Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

p.o. Dyrektor
Sławomir Żyła

/-/

/podpis/